

Nr 102.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående dyrtidstillägg åt viss tullpersonal; given Stockholms slott den 9 februari 1923

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

F. V. Thorsson.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 februari 1923.*

Närvarande:

Statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON,
ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson, yttrar här-
efter följande:

Före den med innevarande år genomförda omorganisationen av tullverket har, enligt § 22 i avlöningsreglementet den 18 juni 1910 (Svensk författningssamling nr 78 s. 4) för tjänstemän vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning, dagavlöning till extra ordinarie tjänsteman, som i anledning av ordinarie tjänstinnehavares tjänsteresa, tjänstgöring såsom lärare vid eller deltagande i utbildningskurs inom tullverket eller ledighet för sjukdom eller annat giltigt tjänstgöringsförhinder förordnats att bestrida ordinarie tjänst, under tjänstgöringstiden utgått med belopp, som av Kungl. Maj:t på förslag av Bihang till riksdagens protokoll 1923. 1 saml. 80 häft. (Nr 102.)

generaltullstyrelsen bestämts. Gottgörelse till extra ordinarie tjänsteman, vilken av anledning att ordinarie tjänsteman åtnjutit semester förordnats att bestrida ordinarie tjänst, har utgått med enahanda belopp. Har förordnande erfordrats för extra ordinarie tjänsteman i följd av inträffad ledighet vid ordinarie tjänst, har han ägt uppbära enahanda dagavlöning.

Efter förslag av generaltullstyrelsen blevo ifrågavarande dagavlöningsbelopp första gången bestämda den 2 december 1910 (Svensk författningssamling nr 132 s. 35). Sedermera hava efter framställning av generaltullstyrelsen vidtagits ändringar i dagavlöningsbeloppen enligt särskilda av Kungl. Maj:t under åren 1912—1920 meddelade beslut, (Svensk författningssamling 1912 nr 18, 1915 nr 463, 1916 nr 57, 1917 nr 321 och 706, 1918 nr 1101 och 1920 nr 901). De enligt sagda beslut bestämda dagavlöningsbeloppen framgå av en inom finansdepartementet upprättad tablå, vilken torde få såsom bilaga fogas vid protokollet i detta ärende.

I § 23 i förenämnda avlöningsreglemente stadgades, att ersättning till den extra ordinarie personal, som utöver de å stat anställda tjänstemän erfordrades vid lokalförvaltningen samt kust- och gränsbevakningen och fördenskull behörigen förordnades eller, efter generaltullstyrelsens medgivande, inkallades till längre eller kortare tids tjänstgöring, skulle bestämmas av generaltullstyrelsen, med iakttagande att dagavlöning till inkallad extra ordinarie tjänsteman såvitt möjligt borde begränsas till de belopp, som för enahanda tjänstgöring blivit av Kungl. Maj:t jämlikt nyssnämnda § 22 fastställda. Med stöd av denna föreskrift har generaltullstyrelsen bestämt dagavlöningen till inkallade extra ordinarie tjänstemän till i regel samma belopp, som utgått i dagavlöning vid förordnande.

Förutom nämnda s. k. inkallade extra ordinarie tulltjänstemän, vilkas avlöning enligt avlöningsreglementet bestämts av generaltullstyrelsen, hava vissa tider före innevarande år i tullverket tjänstgjort åtskilliga, verket icke tillhörande personer efter inkallning mot dagavlöning, motsvarande den, som utgått till inkallade extra ordinarie tjänstemän.

Beträffande rätten till dyrtidstillägg för omförmälda tre kategorier av icke-ordinarie befattningshavare i tullverket voro i kungörelsen den 29 juni 1921 (nr 344) med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, vilken kungörelse trädde i kraft den 1 juli 1921, meddelade följande bestämmelser. I § 7 föreskrevs, att till befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning till siffran bestämts

av Kungl. Maj:t, skulle utbetalas dyrtidstillägg under iakttagande i tillämpliga delar av de i §§ 1—6 i kungörelsen meddelade bestämmelser. Jämlikt § 8 i kungörelsen skulle till innehavare av sådan befattning i statens tjänst, för vilken avlöningen icke till siffran bestämts av Konung och riksdag eller av Kungl. Maj:t och ej heller utginge efter av riksdagen prövade grunder, den myndighet, som ägde bestämma avlöningen, lämna dyrtidstillägg, om och i den mån sådant funnes påkallat, därvid de i kungörelsen föreskrivna allmänna grunder för dyrtidstilläggens utgående skulle äga motsvarande tillämpning med iakttagande, bland annat, att dyrtidstillägg icke skulle utgå å sådan del av avlöning, som kunde vara föranledd av efter ingången av augusti månad 1914 inträdd ökning i levnadskostnaderna, och att det å avlöningen i övrigt belöpande dyrtidstillägget skulle minskas med belopp, motsvarande sagda del av avlöningen.

Under åberopande av angivna bestämmelser i nyssnämnda dyrtidstilläggskungörelse förordnade generaltullstyrelsen i ett den 5 juli 1921 utfärdat cirkulär angående utbetalning av dyrtidstillägg åt tullpersonal, bland annat, att dyrtidstillägg skulle efter enahanda grunder, som stadgats beträffande ordinarie befattningshavare, utgå och månadsvis utbetalas jämväl till extra ordinarie tjänstemän vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning, varvid dock beträffande extra ordinarie tjänstemän, som under månaden eller någon del därav antingen bestritt annan tjänstgöring i tullverket än förordnande å ordinarie tjänst eller befattning å extra stat eller ock åtnjutit befrielse från tjänstgöring med bibehållen dagavlöning eller två tredjedelar därav, skulle iakttagas, dels att dyrtidstillägg skulle beräknas å det belopp, som återstode, sedan sammanlagda avlöningen för månaden minskats, för varje dag, varunder vederbörande varit inkallad i tjänstgöring eller åtnjutit ledighet med bibehållen dagavlöning, med 2 kronor för extra ordinarie kammarsskrivare och 1 krona 25 öre för annan extra ordinarie tjänsteman ävensom för varje dag, varunder vederbörande med anledning av sjukdom tillerkänts två tredjedels dagavlöning, med 1 krona 33 öre för extra ordinarie kammarsskrivare och 83 öre för annan extra ordinarie tjänsteman, dels ock att dyrtidstillägget skulle i varje fall minskas med det belopp, varmed sammanlagda avlöningen för månaden sålunda skulle för dyrtidstilläggets beräknande avkortas. I cirkuläret föreskrevs därjämte, att de sålunda meddelade föreskrifterna skulle i tillämpliga delar gälla för utom tullverket stående manliga biträden, vilka inkallats till tjänstgöring mot stadgad dagavlöning.

Generaltullstyrelsens cirkulär den 5 juli 1921.

Besvär i anledning av generaltullstyrelsens cirkulär.

Över generaltullstyrelsens genom berörda cirkulär meddelade beslut anförde fem extraordinarie tulltjänstemän, som under olika tider av juli månad 1921 varit inkallade i tjänstgöring vid tullverkets lokalförvaltning, besvär hos Kungl. Maj:t under yrkande, att de måtte även efter den 1 juli 1921 erhålla dyrtidstillägg å uppburna dagavlöningar efter enahanda grunder, som stadgats beträffande ordinarie befattningshavare i statens tjänst, och att alltså dyrtidstillägget måtte utgå utan sådan minskning som av generaltullstyrelsen i dess berörda cirkulär föreskrivits.

Till stöd för besvären anförde klagandena huvudsakligen följande.

Generaltullstyrelsens i omförmälda cirkulär meddelade föreskrifter vore föranledda av det i kungörelsen den 29 juni 1921 intagna stadgandet, att dyrtidstillägg icke skulle utgå å sådan del av avlöning, som kunde vara föranledd av efter ingången av augusti månad 1914 inträdd ökning i levnadskostnaderna, och att det å avlöningen i övrigt belöpande dyrtidstillägget skulle minskas med belopp, motsvarande sagda del av avlöningen. Därvid torde generaltullstyrelsen hava ansett, att av de till extra ordinarie tjänstemän vid inkallning i tjänstgöring utgående dagavlöningar 2 kronor av extra ordinarie kammarskrivares och 1 krona 25 öre av annan extra ordinarie tjänstemans dagavlöning vore att betrakta såsom av sagda levnadskostnadsökning föranledda delar.

Dagavlöningarna vid förordnande och inkallning hade i regel utgått med lika belopp och hade förhöjningar därav företagits samtidigt för båda formerna av dagavlöning. Skälen till av generaltullstyrelsen beslutade förhöjningar av dagavlöningarna vid inkallning vore sålunda desamma, som föranlett Kungl. Maj:t att efter framställning från generaltullstyrelsen fastställa förhöjda dagavlöningar vid förordnande. Generaltullstyrelsen hade vid hemställan senast i skrivelse den 10 december 1920 om dylik förhöjning jämväl tillkännagivit sin avsikt att i händelse av bifall till framställningen företaga motsvarande förhöjning av dagavlöningarna vid inkallning. De av generaltullstyrelsen beslutade minskningarna av dyrtidstillägget å dagavlöningarna vid inkallning grundade sig alltså icke på någon olikhet mellan inkallnings- och förordnandedagavlöningarna i fråga om skälen för deras fastställande till utgående belopp utan hade tillkommit allenast på den grund, att de förra fastställts av generaltullstyrelsen och icke, såsom de senare, av Kungl. Maj:t. Genom minskningarna hade ett sådant förhållande uppstått, att löneförmånerna vid inkallning väsentligt understeg dem, som utginge vid förordnande. Då tjänstgöringen i båda fallen vore densamma, och då det vore en oemotsägd princip, att löneförmånerna därför borde vara lika, vore någon sådan skillnad icke befogad. Sin uppfattning, att vissa av generaltullstyrelsen fixerade delar av dagavlöningarna skulle vara föranledda av levnadskostnadsökningen efter ingången av augusti månad 1914, torde styrelsen hava grundat på den omständigheten, att vissa åren 1915 och 1919 företagna förhöjningar, vilkas sammanlagda belopp utgjorde de i ifrågakomna cirkulär upptagna 2 kronor resp. 1 krona 25 öre, tillkommit i anledning av framställningar från tjänstemännens föreningar och från generaltullstyrelsen, i vilka framställningar såsom skäl till förhöjningar åberopats bland annat även levnadskostnadsökningen.

Beträffande de från och med den 1 juli 1920 utgående dagavlöningarna ville klagandena bestämt göra gällande, att desamma icke till någon del vore föranledda av levnadskostnadsökningen efter ingången av augusti månad 1914, och hänvisade klagandena i detta sammanhang till vad generaltullstyrelsen yttrat i sin berörda skrivelse den 10 december 1920. Av denna skrivelse framginge, att generaltullstyrelsen, sedan centralstyrelsen för föreningen av Sveriges extra ordinarie kammarskrivare och svenska tullmannaförbundet, under hänvisning till de höjda tillfälliga lönetillägg, som från den 1 juli 1920 kommit flertalet ordinarie tjänstemän till del, hemställt om förhöjda dagavlöningar, för sin del icke kunnat undgå att finna, att sagda avlöningsförbättring för de ordinarie tjänstemännen borde medföra en höjning även av de extra ordinarie tjänstemännens avlöningsförmåner. Som ytterligare skäl till förhöjning hade generaltullstyrelsen anført, att de extra ordinarie tjänstemännen sedan länge befunnit sig i ett i flera hänseenden synnerligen ogynnsamt läge, på grund varav det torde vara billigt och rättvist, att, då möjlighet föreläge att i någon mån förbättra deras ställning utan att den beträffande deras avlöningsvillkor tillämpade grundsatsen rubbades, denna möjlighet även då, likasom då det tillfälliga lönetillägget först tillerkändes de ordinarie tjänstemännen, begagnades. Något ytterligare motiv för de av styrelsen föreslagna dagavlöningarna anfördes icke. Motiveringen innebure sålunda, att dessa dagavlöningar avpassats uteslutande med hänsyn till avlöningarna för de ordinarie tjänstemännen. Vid det förhållandet, att de ordinarie tjänstemännens avlöningar icke till någon del vore föranledda av levnadskostnadsökningen efter ingången av augusti 1914, vore det därför uteslutet, att så skulle vara fallet med de extra ordinarie tjänstemännens dagavlöningar.

Beträffande verkningarna av de beslutade minskningarna av dyrtidstillägget framhölle klagandena, att möjligheterna att erhålla förordnande, och därmed större inkomst, vore högst olika vid de skilda lokaltullförvaltningarna. Åtskilliga yngre tjänstemän kunde påräkna förordnande ständigt eller en stor del av året, medan betydligt äldre tjänstemän erhöle förordnande blott någon månad per år eller intet förordnande alls. För att råda bot mot ett sådant missförhållande skulle omfattande personalförflyttningar erfordras, vilka torde möta oöverstigliga hinder.

De sammanlagda löneförmåner, som inkallade extra ordinarie tulltjänstemän komme att åtnjuta, skulle avsevärt understiga löneförmånerna för motsvarande befattningshavare vid andra statens verk, såsom vid kommunikationsverken, vilkas extra ordinarie tjänstemän åtnjöte av Kungl. Maj:ts fastställda avlöningar.

Med anledning av dessa besvär avgåvos infordrade utlåtanden, av generaltullstyrelsen den 17 oktober 1921 och av statskontoret den 15 december 1921.

Generaltullstyrelsen anförde därvid bland annat.

Då inkallad extra ordinarie tjänstemans tjänstgöring vore att betrakta som fullt likartad med förordnad sådan tjänstemans med avseende å såväl arbetets art som den dagliga tjänstgöringstiden, hade styrelsen under senare tid alltid bestämt ersättningen till inkallad tjänsteman till minst samma belopp som den av Kungl. Maj:ts fastställda ersättningen till förordnad tjänsteman av motsvarande slag. Före år 1905 hade till och med under en längre tidsföljd varit gällande, att gottgörel-

Generaltullstyrelsens utlåtande den 17 oktober 1921.

sen till inkallad tjänsteman skolat utgå med högre belopp. Under sådana förhållanden syntes det vara materiellt riktigt, att dyrtidstillägget utginge med lika belopp till båda nu ifrågavarande slag av tjänstemän, och styrelsen ansåge det vara i hög grad önskvärt, att så kunde få ske. Då styrelsen icke funnit sig böra förordna därom, hade skälen därtill varit följande.

Efter utgången av augusti månad 1914 hade styrelsen gjort åtskilliga underdåniga framställningar angående höjning av beloppen för utgående dagavlöningar, senast i skrivelse den 10 december 1920. I två av dessa framställningar hade åberopats huvudsakligen dyrtiden. Visserligen kunde nu sägas, att rent formellt utgjorde den åberopade motiveringen stöd egentligen för Kungl. Maj:ts beslut, och det kunde göras gällande, att styrelsens motsvarande föreskrift om höjning av arvoden till inkallade tjänstemän icke motiverats därmed. Styrelsen ansåge likväl en dylik argumentering icke tillräckligt bindande, och då styrelsen, som livligt beklagade, att det inom vår administration i allt för stor utsträckning saknades möjlighet att på underställningsvägen få i högsta instans avgjord tolkningen av vittomfattande administrativa författningsföreskrifter, icke ansåge sig böra ådraga sig och de många — i regel ekonomiskt svagt ställda — befattningshavare, om vilka här vore fråga, den risk att i en framtid nödgas genom dom i anmärkningsväg återbära de ansevärda belopp, som skulle utgått, därest styrelsen godtagit en liberalare tolkning av förevarande bestämmelser, hade styrelsen beslutat meddela de föreskrifter, som givit klagandena anledning till besvären.

Härav hade emellertid följden blivit icke blott den i och för sig beklagliga omständigheten, att inkallad extra ordinarie tjänsteman erhöle mindre ersättning än förordnad dylik tjänsteman, utan även ett delvis brytande av den utav Kungl. Maj:t godkända princip, som under senare år tillämpats inom tullverket, nämligen att den extra ordinarie personalen i äldre åldersklasser skulle särskilt med hänsyn till den långa extraordinarietiden erhålla en avlöning, som i möjligaste mån anslöte sig till avlöningen för den å ordinarie stat upptagna personalen. Nu komme sistberörda avlöningsprincip att frångås beträffande större delen — inkallade tjänstemän — av tullverkets extra ordinarie personal.

Av vad sålunda anförts framginge, att styrelsen ingenting hellre såge än att styrelsens överklagade beslut kunde ändras, så att för tullverkets extra ordinarie personal bleve upprätthållen principen om lika lön för lika arbete i närmaste anslutning till avlöningen för den ordinarie personalen.

Statskontoret yttrade:

Statskontorets
utlåtande
den 15 december
1921.

»Av handlingarna synes framgå, att dagarvoden till de inkallade extra ordinarie tjänstemännen vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning efter ingången av augusti månad 1914 höjts tre särskilda gånger, nämligen åren 1915 och 1919 samt senast genom generaltullstyrelsens cirkulär den 28 januari 1921 fr. o. m. den 1 juli 1920. Av dessa av styrelsen beslutade förhöjningar hava åtminstone de båda sistnämnda gjorts i anslutning till av Eders Kungl. Maj:t medgivna förhöjningar i dagavlöningen för extra ordinarie tjänstemän vid samma förvaltning och bevakning under förordnande å ordinarie tjänst; och har avlöningen för de inkallade varje gång satts till samma belopp som för de förordnade tjänstemännen. Enligt vad som framgår av generaltullstyrelsens, av klagandena åberopade underdåniga skrivelse den 10 december 1920, hava be-

rörda av Eders Kungl. Maj:t medgivna förhöjningar i sin ordning grundats därpå, att den ordinarie personalen vid lokalförvaltningen samt kust- och gränsbevakningen beviljats tillfälligt lönetillägg för åren 1919—1921. Detta lönetillägg har endast varit avsett att i viss mån bereda ersättning för den under tiden från fast ställandet av gällande ordinarie lönereglering intill tiden för krigsutbrottet inträffade stegring i levnadskostnaderna — således samma förhållande som med den till övriga statstjänstemän utgående tillfälliga löneförbättringen — och dyrtidstillägg har också med anledning härav utgått å lönetillägget liksom även å de av Eders Kungl. Maj:t bestämda dagavlöningarna för den förordnade extra personalen.

Av vad sålunda förekommit lärer den slutsatsen kunna dragas, att de av generaltullstyrelsen genom ovanberörda cirkulär den 28 januari 1921 fastställda dagavlöningarna för den inkallade extra personalen icke äro till någon del föranledda av ökningen i levnadskostnaderna efter ingången av augusti månad 1914 och att således dyrtidstillägg bör utgå på avlöningarna oavkortade.

På grund av vad sålunda anförts får statskontoret i underdånighet hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t förklara, att extra ordinarie tjänsteman, som efter generaltullstyrelsens medgivande inkallas till tjänstgöring vid tullverkets lokalförvaltning eller kust- eller gränsbevakning, må, utan hinder av de i styrelsens cirkulär den 5 juli 1921 meddelade bestämmelser, åtnjuta dyrtidstillägg å de i cirkuläret den 28 januari 1921 fastställda dagavlöningar oavkortade.»

Sedan en av klagandena återkallat de av honom anförda besvären, avgjordes ärendet i regeringsrätten den 24 februari 1922, därvid Kungl. Maj:t, som lät vid den gjorda återkallelsen bero, lämnade övriga klagandes besvär utan bifall.

Regeringsrättens beslut.

Av regeringsrättens protokoll för sistnämnda dag framgår, att en av regeringsrättens ledamöter hyste en avvikande mening. Jämte det denne ledamot lät vid den gjorda återkallelsen bero fann han, enär den ökning, som skett i klagandenas dagavlöningar vid inkallelse till tjänstgöring, icke kunde anses föranledd av den efter ingången av augusti månad 1914 inträdda ökningen i levnadskostnaderna, skäligt att med undanröjande av generaltullstyrelsens beslut, i vad därigenom minskning skett i klagandena tillkommande dyrtidstillägg, visa målet därutinnan åter till generaltullstyrelsen för ny behandling.

Med erinran om vad i berörda besvärsmål förekommit, har generaltullstyrelsen i skrivelse den 31 maj 1922 anført, bland annat, följande:

Generaltullstyrelsens skrivelse den 31 maj 1922.

»Vid behandling av Eders Kungl. Maj:ts den 3 februari 1922 till innevarande års riksdag avlåtna proposition (nr 84) angående dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst i de delar, propositionen hänvisats till statsutskottet, har bemälda utskott i anledning av en inom riksdagen väckt motion gjort ett särskilt uttalande i anledning av innehållet i § 7 av det vid sagda proposition fogade förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, vilken paragraf ord för ord upprepar innehållet i § 8 av ovan-

nämnda kungörelse den 29 juni 1921. Detta uttalande, som återgives å sidan 22 i utskottets utlåtande nr 49 — — — — — lär enligt vad styrelsen inhämtat hava tillkommit med anledning av tillämpning av styrelsens nu ifrågakvarande beslut.

Sedermera har vid behandling i riksdagen av statsutskottets utlåtande över propositionen två av utskottets ledamöter och ännu en ledamot av riksdagen haft anföranden av den innebörd, att gällande bestämmelser borde tolkas på sådant sätt, att den inkallade e. o. tullpersonalen vore berättigad till dyrtidstillägg i samma mån som den för motsvarande göromål använda e. o. personal i tullverket, vilken för sin tjänstgöring åtnjöt av Eders Kungl. Maj:t bestämd gottgörelse, vadan omförmälda bestämmelser i § 8 av kungörelsen den 29 juni 1921 icke vore tillämpliga i ifrågavarande fall.

Sägda anföranden återfinnas i första kammarens protokoll nr 29 å sidan 42 samt i andra kammarens protokoll nr 33 å sidorna 6, 7 och 25 — — — — —.

Då, såvitt styrelsen har sig bekant, från riksdagen icke framkommit någon gensaga mot de sålunda gjorda uttalandena, lära de få anses återgiva riksdagens mening i ämnet.

Ehuru generaltullstyrelsen icke kunnat av ordalagen i nyssnämnda § 8 utläsa en sådan betydelse som den nu angivna, fördristar sig styrelsen, på grund av vad sålunda förekommit inom riksdagen och då styrelsen med hänsyn till Eders Kungl. Maj:ts förutnämnda i regeringsrätten givna utslag ser sig urständ-satt att vidtaga åtgärd i strid mot sitt ifrågavarande beslut, i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t täcktes bemyndiga styrelsen att — utan hinder av styrelsens förberörda av Eders Kungl. Maj:t på sätt ovan sägs, gillade beslut — under iakttagande i tillämpliga delar av de i Eders Kungl. Maj:ts oftanämnda kungörelse den 29 juni 1921 meddelade bestämmelser till extra ordinarie tull-tjänsteman, som på grund av inkallning tjänstgjort inom verket under tiden från och med 1 juli 1921 så länge samma kungörelse länder till efterrättelse eller under någon del av denna tid, utgiva dyrtidstillägg utan den minskning därav, som i styrelsens ifrågavarande beslut föreskrives.

Under ifrågavarande tid hava vissa, tullverket icke tillhörande personer tjänstgjort i verket efter inkallning mot dagavlöning, motsvarande den, som utgått till inkallade e. o. tjänstemän.

Såvitt styrelsen kan finna avse ovan återopade uttalanden av statsutskottet och riksdagsledamöter icke, att nu ifrågasatt rätt bör tillerkännas jämväl omförmälda utom tullverket stående personer; och synas icke heller samma förutsättningar finnas för beredande åt sådana inkallade av retroaktiv ersättning för fullgjort arbete i tullverket.»

Statskontorets
utlåtande den
6 juli 1922.

I ett över generaltullstyrelsens nyssberörda framställning den 6 juli 1922 avgivet utlåtande har statskontoret erinrat, att statskontoret i sitt på grund av ovanberörda besvär den 15 december 1921 avgivna utlåtande uttalat samma uppfattning, som kommit till synes i general-tullstyrelsens förevarande framställning; och har statskontoret, under framhållande att vad som sedermera förekommit vid behandlingen i 1922 års riksdag i samband med frågan om statstjänstemännens dyrtidstillägg

av spörsmålet om sådan förmån åt extra ordinarie tulltjänstemän syntes utvisa, att riksdagens mening varit, att dyrtidstillägg till dem bort utgå på av generaltullstyrelsen föreslaget sätt, tillstyrkt bifall till styrelsens framställning.

Under hänvisning till generaltullstyrelsens förenämnda skrivelse den 31 maj 1922 anhöll i en till Kungl. Maj:t ställd, den 21 juni 1922 dagtecknad skrift fyra vid Stockholms tullkammare anställda tillfälliga manliga biträden, att de med avseende å rätt till dyrtidstillägg och retroaktivt sådant tillägg från och med den 1 juli 1921 måtte jämföras med den extra ordinarie personalen vid tullverket. Till stöd för ansökningsfrågan framhöll sökandena, att deras tjänstgöring varit densamma som motsvarande extra ordinarie tulltjänstemäns samt att de enligt beslut av generaltullstyrelsen tillförsäkrats samma avlöningsförmåner som den extra ordinarie tullpersonalen.

Framställning av vissa tillfälliga biträden vid tullverket.

Sedan Kungl. Maj:t den 15 juni 1922 utfärdat kungörelse (nr 356) med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst att gälla från och med den 1 juli 1922, vilken kungörelse i §§ 6 och 7 innehåller enahanda bestämmelser som §§ 7 och 8 av förenämnda kungörelse den 29 juni 1921, har generaltullstyrelsen i cirkulär den 28 juli 1922 förordnat, dels att dyrtidstillägg skulle efter enahanda grunder, som stadgats beträffande ordinarie befattningshavare, utgå och månadsvis utbetalas jämväl till extra ordinarie tjänstemän vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning, dels att till utom tullverket stående manliga biträden, vilka inkallats till tjänstgöring mot dagavlöning, finge utbetalas dyrtidstillägg efter samma grunder med iakttagande därvid, att detsamma minskades med tjugufem procent.

Generaltullstyrelsens cirkulär den 28 juli 1922.

Enligt beslut den 1 augusti 1922 fann Kungl. Maj:t generaltullstyrelsens förenämnda den 31 maj 1922 gjorda framställning icke kunna bifallas.

Kungl. Maj:ts beslut den 1 augusti 1922.

Föreningen av Sveriges extra ordinarie kammarskrivare har i en till finansdepartementet den 2 januari 1923 inkommen skrift gjort framställning om avlåtande till riksdagen av proposition, i syfte att gottgörelse måtte kunna beredas icke-ordinarie befattningshavare vid tullverket för den minskning av dem tillkommande dyrtidstillägg, som ägt rum på grund av generaltullstyrelsens ovannämnda cirkulär den 5 juli 1921 och Kungl. Maj:ts förberörda utslag den 24 februari 1922; och

Framställning av föreningen av Sveriges extra ordinarie kammarskrivare.

har föreningen därvid framhållit, att ett mycket stort antal av de extra ordinarie tjänstemän, som drabbades av den våldsamma löneminskning, som generaltullstyrelsens berörda cirkulär medförde, givetvis ej varit i stånd att annorledes än genom upptagande av lån bestrida sina nödiga utgifter, varjämte till betalning förfallna skatter icke kunnat av dem erläggas. Sålunda åsamkade skulder vilade tryckande å dessa tjänstemän.

Departements-
chefen.

I det av generaltullstyrelsen den 5 juli 1921 utfärdade, ovan återgivna cirkulär hava i avseende å utbetalande av dyrtidstillägg under tiden 1 juli 1921—30 juni 1922 olika grunder förklarats skola tillämpas beträffande olika grupper av icke-ordinarie befattningshavare i tullverket. Dyrtidstillägget till de förordnade extra ordinarie tjänstemännen, för vilka dagavlöningen blivit av Kungl. Maj:t till siffran bestämd, har förklarats skola utgå med oavkortat belopp, under det att dyrtidstillägget till de efter inkallning tjänstgörande extra ordinarie tjänstemännen och de tillfälliga biträdena, för vilka båda kategorier av befattningshavare generaltullstyrelsen bestämt dagavlöningen, förklarats skola i avsevärd grad reduceras.

Frågan om tillämpningen av 1921 års bestämmelser i avseende å rätt till dyrtidstillägg åt icke-ordinarie tullpersonal har, såsom ovan nämnts, i besvärsväg underställts Kungl. Maj:ts prövning, såvitt angår vissa efter inkallning tjänstgörande extra ordinarie tulltjänstemän; och har därvid genom förenämnda utslag den 24 februari 1922 de av generaltullstyrelsen för dessa befattningshavare meddelade bestämmelser vunnit Kungl. Maj:ts godkännande.

Såsom generaltullstyrelsen framhållit, har inkallad extra ordinarie tjänstemans tjänstgöring varit med avseende å såväl arbetets art som den dagliga tjänstgöringstiden fullt likartad med den tjänstgöring, som förordnad sådan tjänsteman haft att utföra. Dagavlöningen till inkallad extra ordinarie tjänsteman har ock i regel utgått med enahanda belopp som det, vartill den av Kungl. Maj:t fastställda dagavlöningen till förordnad tjänsteman av motsvarande slag uppgått. Med hänsyn till dessa förhållanden synas extra ordinarie tulltjänstemän, som under tiden 1 juli 1921—30 juni 1922 på grund av inkallning tjänstgjort inom tullverket, böra erhålla dyrtidstillägg enligt enahanda grunder, som enligt 1921 års dyrtidstilläggskungörelse gällde för extra ordinarie tulltjänstemän, vilka under samma tid förordnats att uppehålla ordinarie tjänst. Det nu sagda torde även gälla utom tullverket stående personer, som under ifrågavarande tid tjänstgjort i tullverket efter inkallning, enär, enligt vad jag inhämtat, vid deras anställning förutsatts, att desamma

skulle komma i åtnjutande av enahanda avlöningsförmåner som inkallade extra ordinarie tulltjänstemän, och deras tjänstgöring därjämte varit fullt likartad med den inkallade extra ordinarie tullpersonalens.

Enligt inom generaltullstyrelsen verkställd utredning skulle en utbetalning av dyrtidstillägg till extra ordinarie tulltjänstemän eller utom tullverket stående personer, som på grund av inkallning mot dagavlöning tjänstgjort inom tullverket under tiden från och med den 1 juli 1921 till och med den 30 juni 1922, utan den minskning, som genom generaltullstyrelsens i cirkuläret den 5 juli 1921 meddelade beslut föreskrivits, föranleda en merutgift å i runt tal 450,000 kronor. Vad angår sättet för bestridande av nämnda utgift, skulle det kunna ifrågasättas att avföra densamma å det i riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 under sjunde huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst. Enär en dylik anordning skulle innebära ett belastande av kassafonden, som med hänsyn till dennas ansträngda ställning bör undvikas, torde dock särskilt anslag å den nya budgeten böra äskas. Då något belopp för ändamålet ej beräknats i riksstatsförslaget, anhåller jag att framdeles få, i fall av behov, upptaga frågan om beredande av erforderliga inkomstmedel för anslagets täckande.

Under åberopande av vad jag sålunda anført hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels medgiva, att extra ordinarie tulltjänstemän eller utom tullverket stående personer, som på grund av inkallning mot dagavlöning tjänstgjort inom tullverket under tiden från och med den 1 juli 1921 till och med den 30 juni 1922 eller under någon del därav, må för sådan tid erhålla dyrtidstillägg enligt enahanda grunder, som varit gällande för extra ordinarie tulltjänstemän, vilka under samma tid varit förordnade att uppehålla ordinarie tjänst,

dels ock för bestridande av härav föranledda kostnader å riksstaten för budgetåret 1923—1924 under sjunde huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 450,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Martin Philipson.

Dagavlönning till extra ordinarie tjänstemän vid tullverkets lokalförvalt-

Kungl. Maj:ts beslut	3/12 1910		3/2 1912		20/10 1915		4/2 1916		27/4 1917	
Svensk författningsamlings nr	132 s. 35		18		463		57		321	
Allt gälla från och med	1/2 1912		1/2 1912		1/10 1915		1/1 1916		1/1 1917	
	Kr. öre		Kr. öre		Kr. öre		Kr. öre		Kr. öre	
									Efter effek- tiv tjänst- göring av	
För vaktmästartjänst av klass 3	2	75	—	—	3	25	—	—	—	—
» » » » 2	3	25	—	—	3	75	—	—	4	— 5 år
» » » » 1	3	75	—	—	4	25	—	—	4	50 5 år
» uppsyningsmanstjänst av klass 3	3	25	—	—	—	—	—	—	—	—
» uppsyningsmanstjänst av klass 2	3	50	—	—	—	—	—	—	—	—
» uppsyningsmanstjänst av klass 1	3	75	—	—	—	—	—	—	—	—
» överuppsyningsmantjänst.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» inspektorstjänst	5	—	—	—	—	—	6	—	7	— 8 år
» kammarskrivartjänst	5	—	—	—	—	—	6	—	7	— 8 år
» tullfiskaltjänst.....	5	—	—	—	—	—	6	—	7	— 8 år
» kontrollörs-, förste kontrol- lörs-, överkontrollörs-, tullförvallare och över- inspektorstjänst	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» kustroddartjänst	2	50	2	75	3	25	—	—	—	—
» kustvaktstjänst.....	2	75	—	—	—	—	3	25	—	—
» kustuppsyningsmanstjänst	3	25	—	—	—	—	—	—	—	—
» kustöveruppsyningsmans- tjänst	3	75	—	—	—	—	—	—	—	—
» kustbevakningschefstjänst	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» gränsridartjänst	3	—	3	25	3	75	—	—	4	— 5 år
» gränsuppsyningsmanstjänst	3	75	—	—	—	—	—	—	—	—
» gränsöveruppsyningsmans- tjänst	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» gränsbevakningschefstjänst	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Bilaga.

ning samt kust- och gränsbevakning under förordnande å ordinarie tjänst.

31/8 1917			25/12 1918						31/12 1920					
706			1101						901					
1/1 1917			1/1 1919						1/1 1920					
Efter effek- tiv tjänst- göring av					Efter effek- tiv tjänst- göring av 3 år		Efter effek- tiv tjänst- göring av 6 år				Efter effek- tiv tjänst- göring av 3 år		Efter effek- tiv tjänst- göring av 5 år	
Kr.	öre		Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre
—	—	—	4	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
—	—	—	4	50	4	75	—	—	4	75	5	—	—	—
—	—	—	5	—	5	50	—	—	5	25	5	75	—	—
—	—	—	5	50	—	—	—	—	5	75	—	—	—	—
—	—	—	5	75	—	—	—	—	6	25	—	—	—	—
—	—	—	6	—	—	—	—	—	6	75	—	—	—	—
—	—	—	7	—	—	—	—	—	7	50	—	—	—	—
—	—	—	6	—	7	—	8	—	6	50	7	50	8	50
—	—	—	6	—	7	—	8	—	7	—	8	—	9	—
—	—	—	6	—	7	—	8	—	7	—	8	—	9	—
7	—	8 år	9	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—
—	—	—	4	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
—	—	—	4	25	—	—	—	—	4	25	—	—	—	—
—	—	—	5	25	—	—	—	—	5	50	—	—	—	—
—	—	—	6	—	—	—	—	—	6	75	—	—	—	—
7	—	8 år	9	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—
—	—	—	4	50	4	75	—	—	4	75	5	—	—	—
—	—	—	6	—	—	—	—	—	6	75	—	—	—	—
—	—	—	7	—	—	—	—	—	7	50	—	—	—	—
7	—	8 år	9	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—